

FN-forbundets Nyhedsbrev

Årgang 5, nr. 3
maj 2010

Indhold i dette nummer:

NYT fra FN-forbundet	2
Et skridt frem og to tilbage, men derfor behøver man ikke også at spænde ben for sig selv	5
FN vil sætte skub i bekæmpelsen af pirateriet ud for Somalia	9
BØGER anmeldt af Henrik Døcker	12
INTERNATIONALT OVERBLIK ved Henrik Døcker	16

Deadline for stof til næste nummer af Nyhedsbrevet er 20. juni 2010.

Udgivet af FN-forbundet, Store Kongensgade 36, 4.th., 1264 København K, www.una.dk,
e-mail: fnforbundet@una.dk, ISSN: 1901-645X
Redaktion: Henrik Døcker, Torleif Jonasson, Hanne Steinmeier og Jørgen Estrup (ansvarshavende)

NYT fra FN-forbundet

Konference om 2015 Målene

FN-forbundets Folketingsgruppe og FN-forbundet inviterer til konference om 2015 Målene, onsdag den 26. maj 2010 kl. 13.00 - 17.00 i Fællessalen på Christiansborg.

Fra hvert deres perspektiv vil ambassadør ved den danske FN-mission i New York, Carsten Staur, direktør for UNDP Norden, Jakob Simonsen og seniorforsker ved DIIS, Lars Engberg Pedersen give deres bidrag til debatten om 2015 Målene, inden der skal gøres status på 2015 Topmødet i New York til september i år. Konferencen åbnes af Udviklingsminister Søren Pind.

Med 2015 Målene afgav verdens ledere løfte om at skabe en mere retfærdig verden. Med konferencen ønsker vi at give en baggrund og status for 2015 Målene, samt et hjemligt perspektiv på de danske forpligtelser i forhold til 2015 Målene.

Vær opmærksom på, at arrangementet er på dansk.

Deltagerantallet til arrangementet er meget begrænset, men vi har øremærket et antal billetter til FN-forbundets medlemmer. Derfor har du, som medlem, nu mulighed for at tilmelde dig dette ellers lukkede arrangement.

NB!: Tilmelding senest torsdag den 20. maj kl. 16 via mail: christine@una.dk

Oplys venligst fornavn, efternavn samt at du er medlem af FN-forbundet.

Reception hos FN-forbundet

Den 24. juni markerer vi ved en reception, at Torleif Jonasson den 1. maj tiltrådte som generalsekretær i FN-forbundet. Torleif afløser Anni Herfort Andersen, som har valgt at drosle arbejdsmæssigt ned, inden hun med udgangen af 2010 går på efterløn. Vi håber at se rigtig mange af jer **torsdag den 24. juni kl. 15-17 på FN-forbundets sekretariat, St. Kongensgade 36, 4.th. København K.** Af hensyn til indkøb bedes du venligst give besked til Hanne Steinmeier på e-mail: hanne@una.dk hvis du kommer.

Walk the World 2010

Søndag den 6. juni arrangerer WFP i samarbejde med FN-forbundet, TNT og Soroptimisterne Walk the World i København, Århus, Vejle, Kolding og mange flere danske byer.

Walk the World er WFPs årlige globale støttearrangement, som samler penge ind til WFPs skolemadprogrammer. Du kan deltage ved at tilmelde dig på www.stopsult.dk til en af de 24 walks, der foregår rundt omkring i Danmark søndag den 6. juni. Du kan også tilmelde dig vores virtuelle Walk the World på vores globale hjemmeside www.wfp.org/WalktheWorld. På den

måde kan du stadig gå med og vise din støtte, selvom du ikke kan deltage på dagen.

Hvad sker der i Danmark?

I Danmark arrangerer vi som nævnt Walk the World 24 steder: Århus, Bornholm, Esbjerg, Gravlev/Rebild, Grenaa, Helsingør/Hellebæk, Hvidovre, Isefjord, Kalundborg, Kolding, København, Lyngby, Mariager, Nyborg, Næstved, Ribe, Ringsted, Skive, Slagelse, Vejle, Viborg/Lønstrup og Vissenbjerg på Fyn.

I København vil kokkene Nikolaj Kirk og Mikkel Maarbjerg servere smagsprøver på skolemad fra Tanzania, og der vil være underholdning, lotteri og meget andet. I Kolding vil du kunne opleve levende musik og danseopvisning, mens Vejle også byder på sang og dans, denne gang af den afrikanske slags. Læs mere om disse og mange flere arrangementer på www.stopsult.dk

Hvad sker der i resten af verden?

Walk the World finder sted i over 70 lande verden over. For første gang nogensinde vil Irak gå med i verdens største march mod sult, og i Sri Lanka vil et "Hunger Train" tage regeringsfolk, personale fra WFP, TNT og Unilever, samt mediefolk på en rejse fra Colombo til Negombo for at gøre opmærksom på sultproblematikken. I Filippinerne vil en stor koncert tiltrække omkring 15.000 gæster, mens skolebørn, WFP personale og mange andre vil gå på gaden i Malawi for at vise deres solidaritet med kampen mod sult. Du kan finde

mere information om alle globale Walk the World arrangementer på hjemmesiden www.wfp.org/walktheworld

Hvordan kan jeg deltage?

Du kan deltage ved at tilmelde dig en af de 24 walks, der arrangeres i Danmark. Hvis du ikke har mulighed for at deltage på dagen, kan du gå med virtuelt, ved at donere et beløb efter valg på vores globale hjemmeside www.wfp.org/walktheworld/wall og uploade dit foto.

Du kan også støtte kampen mod sult ved at hjælpe med at sprede budskabet om Walk the World. Det kan du gøre ved at gå ind på vores globale Facebook side på www.facebook.com/walktheworld og blive fan af siden. Vi er også aktive på Twitter, hvor du kan finde os på www.twitter.com/walk_the_world.

Sidst men ikke mindst kan du bidrage til vores virale Walk the World video. Du kan finde meget mere information om dette sjove initiativ på www.wfp.org/walktheworld - klik på linket "Video Walk Around the World".

Vi håber, du vil gå med os, når vi tager et skridt i kampen mod sult søndag den 6. juni!

Det 27. internationale seminar om føderalisme

Altiero Spinelli Institute for Federalist Studies, som bl.a. er sponsoreret af

World Federalist Movement, indbyder til seminar under overskriften 'Federalism in Europe and in the World'. Seminaret finder sted i Ventotene, Italien i tidsrummet 29. august - 3. september 2010. Læs om program, tilmelding mv. på:

<http://www.wfm-igp.org/site/wfm-igp/save-date-27th-international-seminar-federalism-ventotene-italy>

Besøg fra FN-Sambandet

I begyndelsen af maj havde vi på Sekretariatet fornøjelsen af besøg fra vores kollegaer fra det norske FN-forbund. Og selvom man i forhold til et forbund

på størrelse med det norske kan føle sig lidt lille, når man tænker på, at de har næsten 30 fastansatte, fordelt på i alt 6 distriktskontorer, stod det ikke til hinder for nogle hyggelige - og lærerige - timer sammen.

Både hvad angår medlemshvervning og -fastholdelse, prægning af den politiske debat og dagsorden er det i høj grad de samme udfordringer, vi står overfor i Danmark såvel som Norge.

I forbindelse med besøget var forfatter og meningsdanner Stig Dalager inviteret til at tale om de danske mediers behandling af krigen i Afghanistan.

Et skridt frem og to tilbage, men derfor behøver man ikke også at spænde ben for sig selv

---

af Torleif Jonasson, generalsekretær i FN-forbundet

Et skridt frem: det går generelt godt for de fleste af 2015 Målene i mange lande. To skridt tilbage: der er stadig mål og lande, det ikke går så godt med, og finanskrisen har ikke gjort det bedre. Benspænd: en fortsat utilstrækkelig finansiering, og en manglende erkendelse af værdien af en fælles, koordineret tilgang gennem det multilaterale system.

Årtusindemålene

Til FN's Generalforsamling i 2000 vedtog 189 medlemslande ÅrtusindeklARATIONEN. Her blev en række af de mål, som FN-konferencer og topmøder i løbet af 1990'erne havde vedtaget, samlet i en deklARATION. 2015 blev fastsat som dato for en global målopfyldeelse, hvorfor de i Danmark kaldes 2015 Målene; internationalt betegnes de som MDG Millennium Development Goals. MDG'erne var et kompromis og et udtryk for hvilke mål, der var størst international konsensus omkring; de var også et kompromis på indikatorsiden: det skulle være muligt at statistisk måle frem- hhv. tilbagegang.

I større frihed

Udover landenes årlige afrapporteringer på målopfyldeelse, og tilbagevendende MDG-konferencer, så har FN besluttet at afholde to topmøder med fo-

kus på MDG'erne. Den første i 2005, hvor MDG'erne blev sat i direkte sammenhæng med fred, sikkerhed, menneskerettigheder, retssamfund og FN-reform under overskriften "In Larger Freedom". Forud for topmødet var FN-forbundet vært for en international NGO-konference under overskriften "Freedom for all", og vi fremlagde konferencens resultat til FN's høring med civilsamfundet i juni 2005. Der var en vis frygt blandt nogle af deltagerne for, at den brede dagsorden til selve topmødet ville tage fokus fra MDG'erne, men det endte med, at topmødet nåede længst med temaerne om fattigdomsbekæmpelse og udvikling.

Opfyld løftet

Det andet topmøde afholdes den 20-22. september 2010, umiddelbart før FN's generalforsamling starter. Hermed forventer man, at mange stats- og regeringschefer vil prioritere at deltage, for dermed at give topmødet større vægt. Danmarks og Senegals FN-ambassadører (Carsten Staur og Paul Badji) er udpeget til formænd for forbedelsesprocessen, herunder at frembringe et udkast til topmødets beslutningspapir. FN's generalsekretær kom i februar 2010 med sit oplæg til konferencen "Keeping the Promise", og som i 2005 er etableret en proces, hvor der gennemføres høringer mellem FN's Generalforsamling og udvalgte grupper. Den 14-15. juni gennemføres hø-

ring med NGO'er, civilsamfundet og den private sektor. Udfordring bliver her at sikre, at indlæggene og diskussionerne får en relevans i forhold til processen og Topmødet, og ikke bliver en lynafleder: "Nu har vi givet NGO'erne rum til at komme med deres bidrag, så nu behøver vi ikke høre mere på dem." Flere danske NGO'er er tilmeldt høringsen, men det er endnu ikke afgjort om nogen får mulighed for at tale.

Udviklingen

På den ene side er det vigtigt at anerkende de mange fremskridt, der er globalt, i forhold til mange af MDG'erne. På den anden side er det ligeså vigtigt at erkende, at det på nogle af MDG'erne, og for nogle lande og regioner, ikke sker de vedtagne fremskridt, tværtom ses ligefrem tilbageskridt. Samlet set ser fremskridtene størst ud i forhold til mål 1 og 2, om at halvere fattigdom og sult i verden og opnå grundskoleuddannelse til alle, selvom der er stor national spredning. Værst ser det ud i forhold til mål 4 og 5 om at mindske børnedødeligheden med to tredjedele og mindske mødredødeligheden med tre fjerdedele. I nogle lande ses en stigning i dødeligheden. Situationen er forværret af den globale, økonomiske krise, der bl.a. har medført stigende fødevarepriser.

Ser man på nogle udvalgte tal i forhold til de enkelte mål, så er situationen:

- Mål 1: antallet af mennesker, der lever under den internationale fattigdomsgrænse, er fra 1990 til 2005 faldet

fra 1,8 mia. til 1,4 mia. Til gengæld er antallet af sultende i perioden fra 1990 til 2009 steget fra 842 mio. til 1,02 mia. mennesker.

- Mål 2: andelen af børn indskrevet på grunduddannelsen er fra 2000 til 2007 steget fra 83 pct. til 88 pct..

- Mål 3: andelen af piger i forhold til drenge indskrevet på grunduddannelsen, er fra 1999 til 2009 steget fra 91 til 95 pr. 100 drenge.

- Mål 4: i forhold til målet om at reducere dødeligheden blandt børn under fem år med 66 pct. i perioden fra 1990 til 2015, så er der kun sket en reduktion på 28 pct. i perioden 1990 til 2008.

- Mål 5: i forhold til målet om at reducere barselsdød med 75 pct. i perioden fra 1990 til 2015, så er der i perioden fra 1990 til 2005 kun sket et fald fra 480 til 450 dødsfald pr. 100.000 fødsler.

- Mål 6: antallet nye HIV-smittede er faldet fra 3,5 mio. i 1996 til 2,7 mio. i 2008.

- Mål 7: i forhold til målet om at halvere andelen af mennesker uden adgang til forbedrede sanitære forhold i perioden 1990 til 2015, er der kun sket et fald på 8 pct. i perioden 1990 til 2006.

- Mål 8: andelen af produkter importeret toldfrit fra udviklingslande til i-lande steg fra 1996 til 2007 fra 54 pct. til 79 pct.

Finansiering

Som FN's generalsekretærs rapport fremhæver, så kan MDG'erne godt nås, men det stiller nogle krav. I rapporten nævnes tiltag fra at landes succeshistorier skal deles til spørgsmålet om finansiering. Netop finansiering bliver Topmødets store udfordring.

En virkning af den økonomiske krise er faldende bruttonationalindkomster, og når man låser sin bistand til at være en vis procent (eller promille) af BNI, vil et fald i BNI også give et fald i bistanden. Når så bistandspengene bruges til meget andet, end hvad man kan mene er relevant i forhold til 2015 Målene (for eksempel militær-bistand), eller hvad man måtte tro er løfter om yderligere bistand, kun er en omfordeling af eksisterende bistand (for eksempel om penge til øget klimaindsats), eller når løfter end ikke forsøges efterlevet (som når mange EU-lande handler stik imod fælles vedtagne bistandsmål) – så er der langt igen.

EU-landene vedtog en målsætning om 0,56 pct. af BNI i bistand, men udviklingen går for mange EU-lande den modsatte vej – og 0,56 pct. er i sig selv lavere end det globale mål på 0,7 pct. af BNI i bistand, som kun Danmark og en lille håndfuld lande vælger at leve op til.

Samarbejde gennem FN

Det er ikke tilfældigt, at MDG'erne er udformet og vedtaget i FN, og at hele det samlede opfølgingsarbejde foretages gennem FN og FN's organisationer.

Der er ingen anden international organisation med et lignende mandat, legitimitet eller struktur, der ville kunne varetage opgaven. Det er derfor vigtigt at sikre, at FN fortsat er i stand til dette, herunder at FN's organisationer kan medvirke til at samordne indsatsen i de enkelte lande, og at FN på det overordnede niveau kan overvåge og støtte MDG-arbejdet gennem ECOSOC.

Derfor skal overlappende mandater og uhensigtsmæssig konkurrence mellem FN-organisationer afskaffes, og en nødvendig effektivisering gennemføres. Fragmenteret bilateral og multilateral indsats skal samordnes, og den nødvendige finansiering af også FN's organisationers drift skal være på plads. Langsigtet, forudsigelig, ubunden og tilstrækkelig bistand skal sikres, og FN's position overfor konkurrerende internationale institutioner skal styrkes.

Der skal også udvikles mekanismer, så civilsamfundets rolle anerkendes og får en officiel placering i FN-systemet og de internationale beslutningsprocesser, så alle nødvendige aktører kan inddrages i løsningen af de globale udfordringer.

Danmark er et land med en lang og stærk FN-tradition, og det er positivt, at FN og FN-pagtens værdier sammen med fattigdomsbekæmpelse – med 2015 Målene som rettesnor – fremhæves som noget af det første i Danmarks nye udviklingspolitiske strategi.

Det er positivt, at dansk udviklingspolitik og den multilaterale bistand ses i

sammenhæng og som en 'aktiv del af dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik' med vægt på menneskerettighederne. Dermed bekræftes den danske tilslutning til 'retten til økonomisk, social, kulturel og politisk udvikling' som en uomstøtelig menneskeret, vedtaget på Verdenskonferencen om Menneskerettigheder i Wien i 1993.

Vægten på 2015 Målene og sammenhængen mellem strategi og politik bør betyde, at der ikke fremover uden rimelig grund skæres i de multilaterale be-

villinger til FN-organisationer, således som det skete for UNICEF (FN's Børnefond) og UNFPA (FN's Befolkningsfond) på sidste finanslov, hvor de to organisationer hver blev beskåret med omkring 25 millioner kroner. To organisationer, der om nogen må siges at have levet op til regeringens prioriteter, værdier og principper for dansk udviklingspolitik.

En fælles, koordineret indsats gennem det multilaterale system, er en forudsætning for opnåelse af 2015 Målene.

FN vil sætte skub i bekæmpelsen af pirateriet ud for Somalia

Sikkerhedsrådet vil have medlemsstaterne til at kriminalisere uvæsenet og støtter samtidig dannelsen af internationale pirateri-tribunaler

Af Henrik Døcker

FN's Sikkerhedsråd har i énstemmig resolution taget til orde for oprettelsen af internationale tribunaler til pådømmelse af pirater, der er blevet taget til fange ud for Somalias kyster. Forudsætningen herfor er imidlertid, at medlemsstaterne har kriminaliseret pirateri i deres nationale lovgivning.

Generalsekretær Ban Ki-moon er blevet bedt om inden for de næste tre måneder at fremlægge en rapport, der beskriver måder hvorpå man kan retsforfølge og få straffet pirater, der måtte være pågrebet til søs ud for Afrikas Horn. Man skal nok bide mærke i, at der tales om internationale tribunaler *i flertal* – og noget tyder på, at dette i virkeligheden dækker over: FN-støttede nationale domstole.

Mange iagttagere verden over må da også have stillet sig selv det spørgsmål: Skal kriminelle virkelig slippe, alene fordi de begår deres forbrydelser til søs? Samtidig med at de opnår løsepenge, der kan gøre ethvert forbrydersyndikat på landjorden gult og grønt af

misundelse. Men problemerne på kryds og tværs er store. Godt nok er piraterne sådan set *fredløse*, og det er vigtigt fordi de stort set altid pågribes på *det åbne hav*, dvs. uden for nogen national jurisdiktion, men *lysten* til at retsforfølge dem har ofte været beskeden, og staterne har i hvert fald ifølge folkeretten ingen *forpligtelser*.

I en situation, hvor det stedse borgerkrigshærgede Somalia ikke er i besiddelse af domstole, der kan og vil klare en retsforfølgning, har Kenya siden 2009 påtaget sig at retsforfølge pirater, som bringes på land i Kenya, idet FN's Kontor for Rusmidler og Kriminalitet hidtil har betalt for oversættere og advokater til at repræsentere piraterne. Kenya har en form for aftale med EU, Danmark, Canada, Kina, Storbritannien og USA om at det vil retsforfølge formodede pirater ved retten i Mombasa.

Også planer om fængsling af somaliske pirater på somalisk jord

Presset på de kenyanske domstole og dets fængselsvæsen har imidlertid nødvendiggjort videre initiativer. 19 pirater afsoner fængselsstraf i Kenya lige nu, men yderligere 99 er under retsforfølgning. Men Kenya har opsagt den nævnte aftale med seks måneders respit – idet der dog er en forventning om at en ny aftale kan forhandles på plads. Mens Kenya har henvist til belastning

af politi og domstole, har de vestlige lande i aftalen, herunder Danmark dog gjort opmærksom på, at landet modtager ganske megen u-landsbistand, herunder også til fængslernes vedligeholdelse mv.

FN-undergeneralsekretær for politiske anliggender B. Lynn Pascoe oplyste i april, at den særlige Fællesfond til Modvirkning af Pirateriet ud for Somalia Kyst har søsat fem projekter til en samlet værdi af 2,1 mio. \$. De skal bl.a. gå til oprettelse af en FN-støttet piratdomstol i Seychellerne, en østat bestående af 115 øer 1600 km øst for Afrika. Seychellerne er allerede i gang med at retsforfølge 11 pirater, som i marts blev anholdt af landets kystvagt bistået af EU's luftbårne marinepoliti på stedet.

Et andet projekt af de fem går ud på sætte politi og fængselsvæsen i de to selvstyrende områder inden for Somalia - *de facto* nærmest selvstændige territorier - *Somaliland* og *Puntland* i stand til at klare behandling af piraterisager samt at bygge nye fængsler og renovere de bestående. Den nævnte fond, til hvis 'fødsel' Danmark har spillet en ikke ringe rolle, har en styrelse, som for tiden består af Djibuti, Egypten, Frankrig, Grækenland, Kenya, Marshalløerne, Norge, Somalia, Tyskland og USA.

300 søfolk holdes som gidsler af pirater lige nu

Alt dette kan lyde udmærket. Men det er langt fra hele sandheden. For det første kapres skibe stadigvæk, for det an-

det forlanger Kenya simpelthen en egentlig, klar aftale, som kompenserer landet for al besværet og udgifterne til piraterisagerne. I april afviste politiet i den kenyanske kystby Mombasa således at anholde tre formodede somaliske pirater. Tilsyneladende er Kenyas rigsadvokat Amos Wako opbragt over, at det kenyanske udenrigsministerium har indgået aftaler med fremmede lande uden at han er blevet spurgt til råds. Der har i hvert fald været offentlig fremført kritik af de aftaler, der er indgået med diverse lande, herunder Danmark.

Et russisk tankskib "Moskovskij Universitet" blev kapret ud for Yemen i begyndelsen af maj, men befriet efter få dage af luftbårne russiske styrker. Ti pirater blev fanget, men kort efter sat på fri fod. Mildest talt ikke særlig befordrende for *den internationale indsats mod pirateri*. (Men det har andre lande, heriblandt Danmark, altså også gjort).

Det er en 'offentlig kendt hemmelighed', at ingen stater er særlig interesserede i at få piraterne bragt til deres hjemlande med henblik på retsforfølgning: De aner nemlig ikke hvad de skal stille op med dem, når de engang skal løslades efter udstået straf. Piraterne kan i hvert fald ikke udleveres til det lovløse, krigshærgede Somalia. En talsmand for det russiske forsvarsministerium sagde, at piraterne var blevet løsladt "på grund af den ufuldstændige folkeret". En oberst Aleksej Kuznetsov sagde rent ud: "Hvorfor skulle vi brød-

føde nogle pirater?" Tjah, fanger koste såmænd penge...

Trods tilstedeværelsen af 35 krigsskibe i Aden-bugten ud for Somalias kyster sidder 300 søfolk for tiden som gidsler på ca. 25 forskellige skibe, piraterne har opbragt. EU's Antipiratstyrke i området

oplyser, at den har fået kendskab til 50 forskellige grupper af pirater i løbet af de sidste par måneder.

I 2009 blev 68 skibe kapret af pirater ud for Somalia, og der skønnes at være udbetalt 44 mio. euro i løsepenge.

BØGER anmeldt af Henrik Døcker

Opdateret introduktion til folkeretten – set fra Århus

Peter Germer: *Indledning til folkeretten*, 4. udgave, 121 sider, Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Hvis man hurtigt – og opdateret på dansk – vil skaffe sig viden om hvad folkeret egentlig er for noget, så kan man enten snuppe professor, dr. jur. Peter Germers lille netop udkomne bog eller give sig i lag med professor Ole Spiermanns vældige *Moderne folkeret*, 3. omarbejdede udgave, 517 sider, som kom i 2006. Her er så samtidig Århus' og Københavns universiteters bud på, hvordan de jurastuderende skal undervises i dette lille fag. Men nu skal alene Århus-professor Germers bog omtales.

Den løbende revidering afspejler tilvæksten af nye interessante retsafgørelser til belysning af vivar'et af traktater, internationale domstole og forskelligartede holdninger hos *staterne*, der traditionelt er blevet kaldt folkerettens *subjekter*. Vi hører ikke her rigtig om *betingelserne* for at blive anset som stat, men derimod om to teorier, den deklaratoriske og den konstitutive, der lægger vægt på hhv. en ny stats uafhængighedsproklamation eller om den effektivt har etableret sig. Vi hører ikke noget om fx Taiwan, Nordcypren eller Kosovo, hvis status det kunne have væ-

ret interessant at have forfatterens mening om.

Måske er det fordi ingen af disse tre har været slæbt for en international domstol? Man kunne tro, at *internationale organisationer* så som FN også måtte betegnes som folkeretssubjekter, særlig hvis de har *supranationale beføjelser* (anmelderens tilføjelse). Men det er ikke tilfældet. Et responsum fra Den Internationale Domstol så tidligt som i 1949 fastslår, at FN må nøjes med at blive betegnet som en *juridisk person*. Men ligesom en person både kan være gavegiver og gavemodtager, må man vel kunne tale om, at en stat udover at være folkeretssubjekt også kan være "folkeretsobjekt" – et udtryk jeg imidlertid aldrig er stødt på i folkeretlig litteratur. Hermed sigter jeg til, at der f.eks. kan rejses sag mod folkeretssubjektet. Det er eksempelvis tilfældet, hvis en privatperson indstævner sin egen stat for brud på den europæiske menneskerettighedskonvention.

Det kunne i denne forbindelse være nævnt, at FN som sådan er immun over for søgsmål, hvilket har skabt stor frustration hos nogle indbyggere i Srebrenica og Kosovo (som tidligere omtalt i *FN-forbundets Nyhedsbrev*), og at FN som sådan ikke har pligt til at overholde sine egne konventioner.

Staternes *forpligtelser* efter folkeretten gives ikke særskilt omtale hos Germer,

der kun i mindre omfang inddrager *staternes 'praksis'*, altså faktiske nutidshistoriske forløb, hvis der ikke foreligger praksis fra en national eller international domstol. Vi får med, at FN-pagten art. 43 foreskriver, at medlemsstaterne har pligt til at deltage i militæraktioner, som Sikkerhedsrådet måtte have truffet med de respektive stater – men der er aldrig i FN's historie indgået sådan nogen overenskomster.

Man fornemmer en vis uenighed mellem Germer og Spiermann, når førstnævnte harcelerer over Spiermanns brug af et kortere navn for Den Faste Domstol for Mellemlands Retspleje – forgængerens for nutidens Internationale Domstol (som fungerede i mellemkrigsårene). Mærkelig nok påtaler Germer ikke Spiermanns brug af udtrykket 'den internationale lovkommission', som han (efter min mening rigtigt) betegner som *FN's folkeretskommission*. Nuvel, emnet opfordrer til meget pindehuggeri og mange situationer, hvor der kan diskuteres hvad der skal medtages af stof, og hvad man må se bort fra.

Germer referer en række retsafgørelser til belystning af begrænsningerne i diplomaters traditionelle *immunitet*. Flere fremmede landes ambassader i Danmark har været involveret i retssager, hvor forholdet mellem ambassadens/ambassadørens handlinger til varetagelse af selve diplomatfunktionen (kaldet *jure imperii*) og i mere privatretligt regi (kaldet *jure gestionis*) er blevet udlagt. Tidligere tiders nærmest totale

immunitet (hvor mange private fordringshavere således kom til kort ved retstvister med en ambassade) synes forladt. Således fastslog Højesteret i 1982, at en dansk entreprenør kunne sagsøge ambassaden for betaling for noget ekstraarbejde i forbindelse med opførelse af en ny ambassadebygning, så meget mere som der i selve entreprisekontrakten stod, at eventuelle tvister skulle afgøres ved danske domstole.

I andre sager rejst mod den franske og pakistanske ambassade om hhv. leje af nogle lokaler og om køb af nogle flybilletter, har danske domstole fastslået, at tvisten ikke drejede sig om udøvelsen af de pågældende staters diplomatiske repræsentation som sådan og derfor ikke faldt ind under den særlige Wienerkonvention omhandlende immuniteten. Modsat lykkedes det ikke nogle danske naboer til den italienske ambassadørs residens i København at få nedrevet en garage, som i strid med en privatretlig deklaration var blevet udvidet. Dette til trods for at Østre Landsret havde afsagt dom herom. Italien nød godt af såkaldt *eksekutionsimmunitet*, således at en fogedforretning ikke kunne gennemføres.

Blandt de mange *svagheder*, folkeretten notorisk er præget af, er misforholdet mellem flot formulerede maksimer og principper – og så realiteternes verden. Et af de klassiske er hentet fra romerretten: *Pacta sunt servanda: Aftaler skal holdes* – tjå, det vi andre mere enkelt kalder: *Et ord er et ord*, hvis vi da ikke memorerer Danske Lov eller aftaleloven med samme bekendelse til løfters bin-

dende kraft. Det lyder jo meget smukt – men har nogen stat nogen sinde med held støttet ret på den? Det får vi ikke at vide!

Til belysning af emnet *statsuccession* refereres den sag, Ukraine ved danske domstole rejste for at få besiddelse af nogle af den opløst Sovjetunions ejendomme i København og omegn. Det er ikke helt let at forstå sagens fulde kompleksitet uden at kende forhistorien (men den har Germer måske kappet af pladsgrunde). Den nye selvstændige Russiske Føderation indgik altså - efter kommunismens fald fra magten i 1991 - en aftale med *alle* de tidligere sovjetrepublikker, der netop var blevet selvstændige, om at de skulle have andel i såvel Sovjetunionens gæld som aktiver i udlandet efter en nærmere aftalt fordeling.

Ukraine skulle herefter være berettiget til 16,37 pct. af Sovjetunionens udenlandske ejendomme og hæfte for en tilsvarende procentdel af udlandsgælden. Det blev endog bekræftet i en traktat i 1992. I februar 1993 udstedte den russiske præsident imidlertid et dekret, der helt tilsidesatte 1992-traktaten. Nu overtog Rusland alle rettigheder og al gæld fra Sovjetunionen. Danske domstole helt til Højesteret anerkendte – med Germers ord 'unuanceret' - Ruslands synspunkt som en følge af Danmarks anerkendelse af Den Russiske Føderation, det var et 'regeringsprærogativ' i henhold til grundloven § 19 ("Kongen handler på rigets vegne i mellemfolkelige anliggender"). I virke-

ligheden noget der – i medfør af den såkaldte *act of state*-doktrin - er unddraget magtens traditionelle tredeling (i udøvende, lovgivende og dømmende magt). Ergo her kan domstolene ikke gøre noget!

Germer redegør udførligt for de internationale menneskerettighedernes "fødsel" i FN-regi og den videregående beskyttelse i Europa – gennem Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, idet illustrerende retsafgørelser dog kun er hentet fra danske domstole, men ikke Strasbourg-domstolen. Man får intet indtryk af hvilke af den europæiske konventions rettigheder, der oftest er blevet krænket. Hovedvægten er lagt på at beskrive regler, altså det *normative*.

De sociale, økonomiske og kulturelle rettigheder er som de borgerlige og politiske rettigheder bindende folkeret, forankret i to FN-konventioner af 1966, jovist, men det er kun de sidstnævnte to, der er undergivet en blot beskeden effektiv påtaleret. Forskellene på Den Europæiske Socialpakt og den europæiske menneskerettighedskonvention af 1950 turde også være indlysende, krænkelser af førstnævnte kan ikke indbringes for Strasbourg-domstolen.

Vi hører også om de tvingende folkeretsnormer, altså den del af folkeretten, kaldet *jus cogens*, som staterne skal overholde. Der gives ikke rigtig nogen eksempler på dette, og slet ikke nogen 'opskrift' på hvad man (fx en anden stat) skal stille op, hvis disse normer

krænkes? I den særlige traktatkonvention af 1976 gives der en ifølge Germer intetsigende definition herpå. Han kunne dog have nævnt nogle af menneskerettighederne, så som forbuddet mod tortur og slaveri? Eller mod at føre angrebskrig?

Eftersom der kun er tale om *indledning* til folkeretten, kan enhver læsers påpegelse af manglende stof afpareres med henvisning til, at der blot er opstillet et skelet, som professoren og studenterne i fællesskab vil klæde på med bunker af emner, bl.a. hentet i de mange lærde bøger, som Germer henviser til i noterne. Bogen bruges på bachelor-delen af jura-studiet, hvor folkeretten er tildelt 12 forelæsningstimer.

Bogen byder trods sin lidenhed på mange spændende henvisninger og nyere national domspraksis. Men det forekommer mig, at forskelle og ligheder såvel som prioriteringer og en smule skelen til de senere års verdenspolitiske udvikling nok burde have været inddraget – om så bare sporadisk. Det er således helt perifert, at den nyere internationale strafferet, de internationale straffetribunaler og Den Internationale Straffedomstol behandles. Den ganske traditionelle juridiske 'skabelon' for en fremstilling synes også i nogen måde at have skygget for en bredere pædagogisk fremstilling af dette vigtige emne - folkeretten.

INTERNATIONALT OVERBLIK ved Henrik Døcker

Costa ricansk diplomat ny klimachef i FN

Den 53-årige costa ricanske diplomat *Christiana Figueres* er af generalsekretær Ban Ki-moon udpeget til ny chef for FN's klimasekretariat som afløser for sydafrikaneren Yvo de Boer, som har beklædt denne post i de sidste fire år. Hun har en grad i antropologi, men trådte ind i Costa Ricas udenrigstjeneste i 1982 for senere at blive ledende embedsmand i forskellige funktioner. Siden 1995 har hun været medlem af Costa Ricas forhandlingsdelegation til internationale klimamøder. Hun er datter af Costa Ricas tidligere præsident José Figueres og Karen Olsen, af dansk afstamning. En række mindre u-lande deltog aktivt i bestræbelserne på at få hende valgt til posten, så meget mere som disse små og klimatisk særligt udsatte lande var særlig skuffede over at FN-klimatopmødet i København i december ikke endte med en bindende aftale.

Irak har fået sit hidtil største lån på 3,6 milliarder \$ fra IMF

Iraks nedslidte og i mange tilfælde helt ødelagte infrastruktur skal nyde godt af et gigantisk lån på 3,6 mia. \$ fra Den Internationale Valutafond (IMF). Fonden har tidligere ydet landet mindre lån efter at subsidier til landmænd og mindre produktionsvirksomheder bortfaldt. Iraks bruttonationalindkomst lider under faldende oliepriser og der er umid-

delbar udsigt til et underskud på fem mia. \$. Irak er for 90 pct. af sine udgifter afhængig af olien. Siden den udenlandske invasion af landet i 2003 har infrastrukturen lidt under mange indbyrdes væbnede fejder. Nu døjer Irak med de skrappe betingelser, IMF har opstillet for lånet.

Den pakistanske regering fejlede fatalt ved forebyggelse af et drab på Benazir Bhutto

Sikkerhedsforanstaltningerne for den pakistanske premierminister Benazir Bhutto tilbage i 2007 var helt utilstrækkelige, og efterforskningen efter drabet på hende i Rawalpindi 27. december 2007 var ikke uvildigt, fremgår det af en rapport fra den særlige FN-undersøgelseskommission, som sidste år blev nedsat på begæring af Pakistans regering. Denne var hurtig til at beskyldte den lokale afdeling af Taliban samt al-Qaida for drabet, selv om fru Bhuttos potentielle fjender fandtes i regimets top. Politiet var ikke hurtig til at sikre sig bevismateriale. Ifølge lederen af FN-kommissionen, den chilenske FN-ambassadør Heraldo Muñoz, afhørte denne 250 personer, hvoraf det fremgik, at højtstående personer i regeringen og efterretningstjenesten havde sinket og hindret efterforskningen.

Stærkt behov for fortsat bistand til Guinea forud for valg i juni

Republikken Guinea er fortsat præget af uro i kølvandet af nedskydning af 150 demonstranter i hovedstaden Conakry i september sidste år samt mordforsøget i december på præsident Moussa Dadis Camara. Denne på sin side var kommet til magten ved et kup efter at præsident Lansana Contés død i december 2008. Det har derfor absolut brug for FN-støtte, fastslår den særlige FN-resident og humanitære koordinator Anthony Ohemeng Boamah, ikke mindst i perioden op til præsidentvalget i juni 2010. Foreløbig har udenlandske donorer skaffet 27 mio. \$ til gennemførelsen af valget. Den fungerende præsident, general Sekouba Konaté, har netop fået forelagt udkast til en ny forfatning, som muligvis vil blive lagt ud til folkeafstemning inden valget.

- FN har i øvrigt netop oprettet et menneskerettighedskontor i Conakry, som bl.a. skal sørge for at bekæmpe straffrihed for begåede menneskerettighedsbrud.

Tidligere rwandisk oberst idømt 25 års fængsel ved FN-tribunal

Den 55-årige oberstløjtnant *Ephrem Setako* er af FN-straffetribunalet vedr. Rwanda blevet idømt 25 års fængsel for folkedrab og forbrydelser mod menneskeheden under hutuernes massenedslagtning af tutsier og moderate hutuer i 1994. Tribunalet, der har sæde i Arusha i Tanzania, fandt, at Setako var ansvarlig for ordren til nedskydningen af 30-40 tutsier i en kaserne i Ruhenge-

ri-distriktet og ti andre tutsier i området deromkring.

Argentinsk-uruguayansk strid om papirvarefabrik afgjort af Haag-domstolen

Uruguay kan opretholde driften af en papirvarefabrik nær grænsen til Argentina, selv om en traktat mellem de to lande derved bliver brudt, fremgår det af en dom afsagt af Den Internationale Domstol i Haag. Uruguay har nemlig overtrådt en informationspligt i medfør af den nævnte traktat af 1975. Det var frygt for forurening af Uruguay-floden - som danner grænse mellem de to lande - som inden fabrikken var opført, fremkaldte den argentinske protest. Haag-domstolen fandt imidlertid ikke, at Uruguay havde forvoldt sådanne miljøgener med konsekvenser for f.eks. landbrug og turisme, som anført af argentinere.

Rusland bør ifølge UNDP investere 2 milliarder kr. i miljøforbedring

Luftforurening koster i Rusland årligt 40.000 mennesker livet. Af disse tilskrives 8000 forurenende raffinaderier og kraftværker nær tæt befolkede områder. Landet bør derfor lægge kursen hårdt om hvad angår bekæmpelsen af luftforurening, fastslår lederen af FNs Udviklingsprogram (UNDP) i Rusland, Frode Muring i en rapport. Men det vil kræve 2 milliarder kr. Det er på høje tid, eftersom 11 millioner russere ikke har adgang til vand i deres huse. Husholdningerne i Rusland vil imidlertid kunne spare op til 45 pct. af deres energiforbrug ved at isolere husene.

Tchad og FN enige om kraftig reduktion af fredsstyrke

FN og Tchad er blevet enige om en kraftig beskæring af den fredsbevarende styrke, der befinder sig i den afrikanske republik. Det nuværende antal soldater i FN-missionen, forkortet MINURCAT, på 3551 reduceres til 1900. Efter indgåelse af en grænsesikringsaftale med nabostaten Sudan er tchadiske troppe i stand til at varetage sikkerhedsopgaver her.

FAO optrapper hjælp til tørkeramte lande i Vestafrika

FN's særorganisation for landbrug og fødevarer FAO har besluttet at forøge sin hjælp til Niger, Burkina Faso, Tchad og Mali efter sidste års sparsomme regn og det stejle fald i fødevarerproduktionen her. Skønsmæssigt 9,8 mio. mennesker trues alvorligt af hungersnød. Fattegyrder er blevet tvunget til at sælge deres dyr for at købe mad til deres familier. Kornproduktionen i Niger var eksempelvis sidste år 30 pct. lavere end i 2008. FN har lanceret otte projekter i dette land til gavn for 2,6 mio. mennesker. De omfatter opkøb og distribution af animalsk fedt og plantning af såsæd.

FN oprørt over at hele seks journalister i Honduras er blevet myrdet blot i 2010

Generaldirektøren for UNESCO, FN's særorganisation for Undervisning, Videnskab og Kultur, Irina Bokova, har udtalt sin bestyrtelse over, at så mange som seks journalister i de første fire måneder af 2010 har måttet lade livet for en morders hånd i Honduras. Jour-

nalister er i et større antal lande mål for snigmordere, der spiller sammen med eller er hyret af forbrydersyndikater, undertiden af regeringsorganer. I 2009 sattes en uhyggelig rekord, idet sammenlagt 77 journalister verden over rapporteredes myrdet. Det høje antal skyldtes, at 30 journalister på *Filippinerne* omkom på én gang som ofre for et baghold – undervejs til dækning af et guvernørvalg.

Argentinas seneste diktator idømt 25 års fængsel for 30 år gamle politiske drab

Argentinas seneste diktator, den nu 82-årige *Reynaldo Bignone*, er af en argentinsk domstol blevet idømt 25 år fængsel for drab, bortførelser og tortur under landets såkaldte "beskidte krig" – den nådesløse nedkæmpelse af enhver form for opposition, almindeligvis betegnet som 'venstreorienteret', 1976-85. Bignone, der var de facto præsident 1982-83, dømtes sammen med fem andre tidligere officerer. De dømtes bl.a. for den tortur, der udøvedes på hærens hemmelige forhørscenter, *Campo de Mayo*. Af de 4000 politiske fanger, der sad her, slap kun 50 derfra i live. Omkring 10.000 mennesker blev dræbt under det argentinske militærdiktatur.

FN's indsats mod straffrihed i Guatemala skal styrkes

Den internationale kommission mod straffrihed i Guatemala (CICIG) bør styrkes, bl.a. så den også kan tage sager om organiseret kriminalitet og korrupsion, mener kommissionens formand, Carlos Castresana. I de to år, den har

eksisteret, har den udvirket afskedigelsen af 2000 politifolk, dvs. 15 pct. af den samlede politistyrke, en rigsadvokat, ti statsadvokater og tre højesteretsdommere, mens 130 personer er blevet fængslet, herunder en tidligere præsident, en tidligere forsvarsminister, en tidligere finansminister og to fungerende politichefer - alle sammen folk, der aldrig var blevet retsforfulgt uden indsats fra kommissionen, som blev nedsat i et samarbejde mellem FN og den guatemalanske regering.

Værste tørke i tre årtier truer Guatemalas befolkning med hungersnød

En appel i marts om 34 mio. \$ til at afhjælpe hungersnød i det tørkeramte Guatemala har kun udløst en beskedent respons fra den øvrige verden: En måneds tid efter var der således kun kommet tilsagn om 10 pct. af beløbet. FN's Koordinationskontor for Humanitære Anliggender (OCHA) udtrykker derfor stor bekymring for omkring 680.000 mennesker, der desperat mangler mad. Men nøden stikker dybere: Ca. 43 pct. af Guatemalas børn under fem år lider under kronisk underernæring.

FN hilser tusinder af sri lankaneres tilbagevenden velkommen

FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) hilser det velkommen, at 7000 hjemstavnsfordrevne sri lankanere nu er vendt tilbage til Kilinochi og Mullaitivu, som begge har oplevet heftige kampe mellem regeringsstyrkerne og de tamilske 'Frihedstigre fra Tamil Eelam' (LTTE), indtil der sidste år blev

indgået en våbenstilstand. Over 200.000 mennesker har nu forladt lejre i den nordlige og østlige del og er vendt hjem eller bor hos familie. Hver familie modtager 220 \$ af FN som hjælp til husly.

Døden i barselseng er blevet sjældnere i denne verden

Antallet af kvinder, der dør i barselseng, er faldet fra omkring 500.000 i 1980 til mindre end 350.000 i 2008, fremgår det af en undersøgelse foretaget af Washington Universitet i Seattle i USA. Der er indsamlet data fra 180 lande, dvs. næsten hele verden, Over halvdelen af alle dødsfald i denne kategori stammer fra seks lande: Indien, Pakistan, Nigeria, Afghanistan, Etiopien og Den Demokratiske Republik Congo (Congo-Kinshasa).

Ti millioner under lås og slå under forfærdende forhold

Det er ikke nogen nyhed, at fængslerne i vældig mange lande lader meget tilbage at ønske. FN's særlige rapportør om tortur, den østrigske professor Manfred Nowak, vil vide, at det drejer sig om ti millioner mennesker, som holdes indespærret under forfærdende forhold. Ikke alene får fangerne prygl, de får ikke nok at spise, der er enten for koldt eller varmt i cellerne, som i nogle tilfælde blot er små skabe. Manglende hygiejne og behandling af sygdomme hører også med i billedet.

Mobile FN-patroljer har registreret 26.000 colombianske flygtninge i Ecuador

Mobile nødhjælpspatroljer, sammensat af folk fra det ecuadorianske udenrigsministerium og UNHCR (FN's Flygtningehøjkommissariat) er nået frem til 26.000 colombianske flygtninge, som har søgt tilflugt i fjerne og øde egne af Ecuador. Vigtigt i denne forbindelse er, at de pågældende er blevet forsynet med papirer på at de er flygtninge. De får herved ret til en beskyttelse, de ikke tidligere har haft. Programmet til opsporing af og bistand til flygtningene er baseret på en bevilling på 2 mio. \$. Denne indsats har officielt bragt antallet af flygtninge fra det guerilla-plagede Colombia op på 45.000. Men UNHCR skønner, at der måske i alt befinder sig 100.000 sådanne flygtninge i Ecuador.

Irak vil i år modtage restbeløbet indestående i Olie-for-mad-programmet

Irak imødeser nu overtagelsen af det resterende beløb i hjælpeprogrammet *Olie-for-mad*, som i perioden 1995-2003 gav Irak lov til at indkøbe bestemte nødvendige varer for sin olieproduktion.

Det korruptionsramte program, som under den daværende diktator Saddam Hussein aldeles sprængte sine rammer, har trukket en lang "kølvandsstrib" i form af udbetalinger til udviklingsformål efter den allierede invasion af Irak. Ved slutningen af 2008 stod der 180 mio. \$ på kontoen. Provenu fra salget af olie er indtil nu blevet overført til Det

Internationale Rådgivnings- og Kontrolråd (IAMB), men i december i år vil administrationen af pengene gå helt over til Irak.

Over 110.000 eksplosiver destrueret i Afghanistan

Gennem en FN-støttet minerydningsindsats er der alene i de første to måneder af dette år destrueret 112.000 miner og andre eksplosiver i Afghanistan. Men der mangler stadig at blive ryddet for miner i et 600 kvadratkilometer stort område. Med en 'minerydnings-hastighed' på 120 kilometer om året vil det tage op til seks år - og med en omkostning på 500.000 \$. Størstedelen af minerne stammer fra det daværende Sovjetunionen (som var i landet for at støtte den pro-kommunistiske regering 1980-88), hvortil kommer miner fra Italien, Iran og Storbritannien.

FN på banen for at afholde afghanske bønder fra at fremstille heroin

FN har distribueret 60 tons fødevarer til 700 landsbyboere i Vest-Afghanistan som led i et program, der skal gendanne en kanal, som er livline i Khosandistriktet, og samtidig afholde beboerne fra at arbejde i heroinfremstillingsindustrien. Det er vanskeligt at finde arbejde her tæt ved grænsen til Iran, så mange er henvist til at dyrke valmuer, som benyttes til opi-ums- og heroinfremstilling. Omkring 90 pct. af verdens heroin stammer fra Afghanistan. FN's Kontor for Rusmidler og Kriminalitet ((UNDOC) og Verdensfødevarerprogrammet (WFP) har påtaget sig at aflønne arbejdere beskæftiget

med at udbedre kanalen. De forestår også et tre-årigt træplantningsprojekt på stedet.

Somalias civilbefolkning fortsat ofre for nedskydninger; 100.000 på flugt

Fortsatte kampe i Somalia har alene i år drevet over 100.000 mennesker på flugt i området omkring hovedstaden Mogadishu. Omkring 1,4 mio. er hjemstavnsfordrevne og alt i alt tre mio. mennesker er nu afhængige af humanitær bistand udefra. UNHCR, FNs Flygtningehøjkommissariat, oplyser, at basal lægehjælp til sårede har vanskeligt ved at nå frem på grund af de kaotiske forhold. Verdenssundhedsorganisationen WHO har forsøgt at råde bod på manglen på kvalificeret personale og har i det forløbne år uddannet 100 somalier i medicinsk nødhjælp.

Ny indisk lov øger håbet om skolegang for millioner af børn

Skolegang skal nu være obligatorisk og gratis i Indien. Ifølge FN's Børnefond UNICEF er der otte millioner børn i alderen 6-14, som ikke får skolegang i dette land. Sammen med UNESCO og ILO, særorganisationer for hhv. undervisning/videnskab/kultur og arbejde, finder UNICEF dette af overordentlig stor betydning og væsentligt for at nå millennium-målet, at alle børn i 2015 i hvert fald gennemfører, hvad der svarer til folkeskolen.

Yemenitiske imamer vender sig mod omverdenens protester mod barnebrude

Mens beretninger om purunge barnebrude og om dødsfald hos gravide 13-årige piger opskræmmer verden, vender vrede imamer sig mod tilløb til en lovgivning, som sætter en mindstealder for at indgå ægteskab i dette land. Og mens tusinder af mindreårige piger må finde sig i at blive bortgiftet til langt ældre mænd, er der dog enkelte, som har mod til at protestere. Den 12-årige Sally al-Sabahi blev således i februar den fjerde yemenitiske barnebrud, som havde held til at få skilsmisse - bl.a. takket være økonomisk støtte fra udlandet - medgiften skulle betales tilbage.

FN formidler lån på 5 mio. \$ til

Yemen

FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) har godkendt et lån på 5 mio. \$ således at livsvigtig bistand til hundredetusinder af ofre for borgerkrigen i Yemen fortsat kan undsættes. Omkring 240.000 mennesker har måttet gribe til flugt siden stridighederne brød ud i 2004. Men flygtningelejrene er overfyldte, og i virkeligheden er der brug for 40 mio. \$. Rationerne har måttet beskæres, hvilket vil sige, at der nu kun uddeles 1040 kilokalorier pr. person om dagen eller ca. det halve af hvad der skønnes fornødent. I alt skønnes 3,4 mio. at have hjælp behov, men FN har kun midler til at hjælpe 476.000 eller 14 pct. heraf.

Rusland har nu sikret sig militærbase i Abkhasien

Rusland har i februar sikret sig en aftale med Abkhasien – det formelt georgiske område, som løsrev sig fra dette land i forbindelse med den kortvarige krig mellem Rusland og Georgien i 2008, hvorunder også Syd-Ossetien rev sig løs fra Georgien. Begge områder har af Rusland fået anerkendelse som selvstændige stater, men stort set ikke af nogen andre stater. Mindst 3000 russiske soldater vil være stationeret i området i de næste 49 år – til stor fortrydelse for NATO og EU, som har protesteret til Moskva over den herved forvoldte krænkelse af den våbenstilstand, som vestmagterne var med til at tilvejebringe i 2008.

EU har forlænget sine sanktioner mod Zimbabwe

Den Europæiske Union (EU) har ligesom USA forlænget sine sanktioner mod Zimbabwe til marts 2011. Sanktionerne rammer 200 personer og 40 firmaer, som har tilknytning til præsident Robert Mugabes parti ZANUI-PF. Sanktionerne indbefatter bl.a. en våbenembargo og er begrundet i Mugabes fortsatte barske undertrykkelse af demokrati og menneskerettigheder i landet.

Zimbabwe har fået løfte om 5,6 mio. \$ til bekæmpelse af mæslinger

Omkring fem mio. børn i Zimbabwe får nu mulighed for at blive vaccineret mod mæslinger takket være en bevilning på 5,6 mio. \$ fra FN's Centrale

Nødhjælpsfond (CERF). Herved bliver det muligt at få vaccineret hele 95 pct. af Zimbabwes børn. Men landet er fortsat plaget af mange følger af Robert Mugabes diktatur og det økonomiske kaos – således mangler seks mio. mennesker adgang til rent drikkevand og sanitet.

FN står fadder til traktat, der skal beskytte hajer

113 af verdens lande er gået sammen om en traktat, der forbyder at jage, fiske eller bevidst dræbe hajer af den type, som er omfattet af konventionen om bevarelsen af vandrende vilde dyr – den store hvide brugdehaj, sildehajen, pighajen samt den kort- og langfinnede makohaj. Forarbejdet er gjort under UNEP's, FN's Miljøprogram, auspicer. Hajerne har en drægtighedsperiode på 22 måneder og en middellevetid på 100 år, men en lav reproduktionsrate. Officielt opfiskes der 900.000 tons hajkød om året, men hvis man medregner, hvad der fiskes ulovligt og som ikke indberettes, kommer tallet antagelig op på det dobbelte.

Små generatorer kan revolutionere landbokvinders tilværelse i Vestafrika

Et FN-støttet forsøgsprogram med eldrevne generatorer til landbokvinder i Burkina Faso har slået mægtig an og kopieres nu – i forskellige udgaver – i seks andre stater i Vestafrika: Benin, Ghana, Guinea, Mauritien, Niger og Togo. Der er tale om et energi- og madlavningsprogram, som foreløbig har resulteret i opsætning af 441 dieseldrevne

generatorer, til hvilke meget forskelligt udstyr kan tilkobles. Kvinders vanlige huslige pligter, heriblandt at knuse og kværne, spares for gennemsnitlig omkring to timer daglig, oplyser FN's Udviklingsprogram UNDP. Fordelen måles også ved at antallet af skrive- og læsekyndige er steget fra 29 til 39 pct. dér hvor generatorer har holdt deres indtog.

Flere hundrede millioner mennesker underernærede i Afrika

Siden 2009 har over 269 mio. mennesker, der lever syd for Sahara i Afrika, været underernærede, mens 30 pct. af befolkningerne direkte lider af sult. Jacques Diouf, generaldirektør for FAO, FN's særorganisation for levnedsmidler og landbrug, appellerer om omgående bistand til dem. Der er nok dyrkbart jord i Afrika, men der er ikke blevet investeret nok i den. Kun ni afrikanske land har f.eks. afsat så meget som ti pct. af deres nationalbudget på landbruget, sådan som de afrikanske statsoverhoveder i øvrigt lovede på et møde i Den Afrikanske Union i 2003.

FN opfordrer til løsladelse af den sidste tilbageværende børnesoldat på Guantanamo

Generalsekretær Ban Ki-moons særlige repræsentant for børn og væbnet konflikt Radhika Coomaraswamy har gentaget en tidligere fremført opfordring til USA om at løslade den canadiske statsborger Omar Khadr, der i 2002 i en alder af 15 år blev fanget af amerikanske styrker i Afghanistan. Den unge mand, der siden da har været holdt indespær-

ret på Guantanamo-basen, skal nu fremstilles for én af de såkaldte militærkommissioner i USA, tiltalt for krigsforbrydelser. Både USA og Canada bør efter fru Coomaraswamys opfattelse behandle Khadr som børnesoldat. Han falder i kategori med andre børn verden over, der er blevet misbrugt af væbnede grupper, og som derfor bør repatrieres og indgå i en genopdragelse med henblik på reintegration. Det giver simpelthen ingen mening og sender et forkert signal at retsforfølge mindreårige for krigsforbrydelser, finder hun.

Tunesisk kvinde måtte betale 500 euro for at bære niqab

Politiet i den norditalienske by Novara har fra en 26-årig tunesisk kvinde indkasseret en bøde på 500 euro for at bære niqab, dvs. en klædedragt der dækkede ansigtet og alene havde nogle glugger, hun kunne se ud igennem. Mandlige betjente kunne ikke få ægteemandens tilladelse til at kigge ind under sløret for at konstatere hendes identitet, hvilket så først kunne ske ved hjælp af en kvindelig betjent. Men i henhold til en kommunal forordning, som skal sikre hurtig identifikation af borgere, faldt bøden. Frankrig og Belgien er på vej med love vendt mod niqab'er.

Forværret sikkerhedssituation i Afghanistan

Udenlandske hjælpehold hindres i at nå ud til halvdelen af Afghanistan på grund af svigtende sikkerhed, oplyser FN's flygtningehøjkommissær Antonio Guterres. Titusinder af hjemstavnsfor-

drevne mennesker og hjemvendte flygtninge kan derfor ikke undsættes. En vanskelighed er, at UNHCR's virksomhed ikke altid kan skelnes fra de udenlandske militærstyrker, mener han.

Somaliske oprørere har erobret piratbase i Somalia

Den somaliske oprørsgruppe Hizbul Islam har erobret byen Haradheere uden kamp og har bebudet at den vil sætte sig på magten i andre byer i området. Beboerne i Haradheere og i Hobyo i nærheden er blevet stenrige gennem løsesummerne fra de skibe, de har kapret i årenes løb. Ifølge Reuters, som citerer en sheik Mohamed Osman Arus, vil muslimerne, der betegner sig som mujahediner, (hellige krigere), ikke slå sig på piratvirksomhed. På den anden side har de iflg. piraterne på stedet prøvet at slå dem for andel i piratvirksomheden.

FN-mandatet over Vest-Sahara forlænget med ét år

Sikkerhedsrådet har forlænget FN-mandatet over Vest-Sahara, tidligere Spansk Sahara med ét år frem til april 2011. Generalsekretær Ban Ki-moon er bekymret over gentagne forekomster af menneskerettighedsbrud i Vest-Sahara. Situationen har været fastlåst siden spanierne forlod dette koloniområde i 1976. Det meste af landet er besat af nabostaten Marokko, uafhængighedsbevægelsen POLISARIO sidder på en mindre del. Planer om en folkeafstemning er strandet på strid om hvilke vestsaharier, der er stemmeberettigede.

Ukraine truet af miljøkatastrofe fra tidligere miner

Øjeblikkelig handling er nødvendig, hvis en miljøkatastrofe i det vestlige Ukraine i form af udsivning af giftige stoffer fra tidligere miner skal undgås, hedder det i en rapport fra et forskerhold, sammensat af FN og Den Europæiske Union (EU). Der er tale om Kalush-området, hvor det giftige stof hexachlorobenzene (HBC) kan forurene grundvandet og strømme ud i floder.

AU's og FN's fælles fredsstyrke i Darfur mangler stadig vigtig udrustning

Den Afrikanske Unions og FN's fælles fredsstyrke i den sudanske provins Darfur er omsider ved at være oppe på fuld styrke: Pr. 15. april var den oppe på 17.157 mand eller 87 pct. af dens fulde størrelse: 19.555. Heraf er 1812 (68 pct. af fuld styrke) politifolk. Men der mangler stadig en del udstyr, så som helikoptere og pansrede mandskabsvogne. Generalsekretær Ban Ki-moon er imidlertid bekymret over fortsatte væbnede sammenstød, som umuliggør at den internationale styrke, forkortet UNAMID, som ind imellem er blevet direkte angrebet, kan nå fjernere områder.

27 afrikanske stater samlet for at finde veje til bekæmpelse af omskæring

Politikere fra 27 afrikanske stater har på en to-dages konference i Senegals hovedstad Dakar drøftet hvorledes omskæring af kvinder kan begrænses. De enedes om at opfordre FN's General-

forsamling til at vedtage en resolution mod omskæring. Selv om 17 afrikanske lande, deriblandt Senegal, Burkina Faso, Togo og Uganda, allerede har forbudt omskæring af kvinders kønsorganer, er denne stadig meget udbredt i Afrika. Mellem 120 og 140 millioner kvinder er ramt af denne barbariske tradition i 28 lande. I Afrika skønnes tre millioner piger om året at blive omskåret. I Senegal har en kampagne i årene 2000-2005 reduceret antallet af omskæringer med 70 pct.